

UZASADNIENIE

W projekcie ustawy o odpadach zaproponowano zmiany stanowiące realizację postulatów samorządów województw o rozwiązanie problemu porzucania odpadów, w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych, jak również w miejscach, w których zakończono działalność w zakresie gospodarki odpadami niezgodnie z przepisami obowiązującego prawa, w tym również nasilającego się zwłaszcza w maju 2018 r. zjawiska pożarów nagromadzonych odpadów.

Zaproponowane zmiany do ustawy mają ograniczyć nieprawidłowości, a w szczególności doprecyzować przepisy w zakresie ochrony przeciwpożarowej, a także postępowania w przypadku wystąpienia pożarów.

W wielu przypadkach z wnioskiem o wydanie zezwolenia na gospodarowanie odpadami występują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, których sytuacja finansowa lub majątkowa nie jest wystarczająca dla zabezpieczenia przed negatywnymi skutkami prowadzonej działalności np. w przypadku upadłości takich podmiotów lub celowego prowadzenia działalności z naruszeniem przepisów ochrony środowiska. Działania te prowadzą najczęściej do zaniechania przekazywania odpadów do przetworzenia uprawnionym podmiotom, co z kolei skutkuje nieuzasadnionym, nadmiernym nagromadzeniem odpadów, które często stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.

Zgodnie z informacjami wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska, w ostatnich latach odnotowano aż 129 przypadków porzucenia odpadów.

Odnosząc się do problemu nielegalnego postępowania z odpadami należy stwierdzić, że w latach 2013–2017 organy administracji wszczęły 5236 postępowań mających na celu przymuszenie podmiotów odpowiedzialnych za nielegalne zgromadzenie odpadów do ich usunięcia. 303 (5.8 %) przypadki dotyczyły postępowań prowadzonych przez starostów oraz marszałków województw mających na celu usuwanie nielegalnie zgromadzonych odpadów w wyniku prowadzonej działalności uregulowanej decyzją administracyjną z zakresu gospodarki odpadami. Natomiast pozostała część przypadków 4933 (94.2%) dotyczyła postępowań mających na celu usuwanie odpadów przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, które mogły zostać nielegalnie zgromadzone nie tylko podczas prowadzonej działalności związanej z gospodarką odpadami, ale również mogły zostać zgromadzone na tzw. „dzikich wysypiskach” oraz w wyniku zaśmiecania.

Ponadto organy administracji w latach 2013–2017 wszczęły 308 postępowań mających na celu przeprowadzenie wykonania zastępczego w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w odniesieniu do decyzji wydanych w ww. postępowaniach,

których koszt wynosił 12 348 705,81 zł. Jednocześnie z informacji przekazanych przez samorządy wynika, że w wielu sytuacjach nie była wszczynana egzekucja, zatem koszty postępowań egzekucyjnych mogłyby być większe.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym, w celu zapobieżenia negatywnym skutkom wyżej opisanych działań dla zdrowia i życia ludzi oraz środowiska, w tym również ograniczeniu nasilającego się zjawiska pożarów nagromadzonych odpadów, proponuje się wprowadzenie poniżej omówionych przepisów.

Nowelizacja ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach w zakresie zmiany i rozszerzenia art. 41 i 41a stanowi realizację postulatów wypracowanych z udziałem przedstawicieli Państwowej Straży Pożarnej oraz Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w związku z przypadkami pożarów miejsc składowania i magazynowania odpadów. Państwowa Straż Pożarna nie ma wiedzy o warunkach decyzji dotyczących składowania bądź magazynowania odpadów, gdyż w swoich kontrolach skupia się wyłącznie na przestrzeganiu przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej. Co więcej, zwykle miejsca te są wybierane przez wnioskującego o zezwolenie w sposób przypadkowy i często nie spełniają wymagań prawnych, w tym przeciwpożarowych czy w zakresie ochrony środowiska. Należy zatem rozszerzyć nadzór straży pożarnej w zakresie informacji o istniejących miejscach magazynowania i składowania odpadów. Jednym ze sposobów jest nadanie Komendantowi Powiatowemu (Miejskiemu) Państwowej Straży Pożarnej analogicznych narzędzi, jakimi obecnie dysponuje Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska przed wydaniem decyzji na zbieranie czy przetwarzanie odpadów. W tym kierunku zmierza rozszerzenie art. 41 ust. 3 pkt 1 o dodanie lit. d, dodanie ust. 6a i b, ust. 9a oraz zmiana art. 41a ust. 1, 2 i 4-6, dodanie ust. 1a, 3a, 4a i ust. 7. Wprowadzenie takiego obowiązku stanowiłoby w istocie dopuszczenie przez straż pożarną obiektu do użytkowania przed rozpoczęciem działalności w zakresie gospodarki odpadami.

W art. 43, 129 i 134 ustawy o odpadach zostały zaproponowane przepisy, które mają na celu zobowiązanie wnioskującego o wydanie zezwolenia do określenia warunków przeciwpożarowych, a także uzyskania opinii właściwego miejscowo komendanta Państwowej Straży Pożarnej. Zmiany te wynikają z nasilającego się zjawiska pożarów miejsc zbierania i przetwarzania odpadów.

Powyższe przepisy pozwolą na wyeliminowanie z wydawania zezwoleń dla miejsc, które nie spełniają wymagań przeciwpożarowych, np. ze względu na brak dróg przeciwpożarowych czy zbiorników wód przeciwpożarowych, a także wydawanie tych zezwoleń osobom, które zostały skazane prawomocnym wyrokiem.

Ponadto aktualnie obowiązujące przepisy dają możliwość magazynowania odpadów przez okres maksymalnie 3 lat. Niekiedy stanowi to podstawę do nadużyć w taki sposób, że sam okres magazynowania jest krótszy, a część czasu firma poświęca na zlikwidowanie spółki, co prowadzi do uniknięcia odpowiedzialności za usunięcie odpadów. Należy zatem ograniczyć dopuszczalny okres magazynowania odpadów z 3 lat do 1 roku, by wyeliminować przypadki nieuczciwych działań. Propozycja taka znalazła się w projektowanym zmienionym brzmieniu art. 25 ust. 4.

Dodatkowo w art. 25 wprowadzono przepis stanowiący, że w przypadku zbierania odpadów maksymalna łączna masa wszystkich rodzajów odpadów, które jednocześnie są magazynowane, nie może przekroczyć połowy całkowitej pojemności instalacji lub innego miejsca magazynowania odpadów, co powinno przyczynić się do ograniczenia zwożenia i magazynowania nieograniczonej ilości odpadów. Ponadto wprowadzono obowiązek prowadzenia wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania odpadów, w którym magazynowane lub składowane są odpady, co ułatwi nadzór nad działalnością w zakresie gospodarowania odpadami, a w przypadku pożaru pomoże ustalić przyczynę i ewentualnych sprawców takiego zdarzenia.

W art. 32 ustawy o odpadach zaproponowano przepisy umożliwiające wstrzymanie przez WIOŚ działalności w przypadku stwierdzenia w trakcie kolejnych kontroli takich samych naruszeń (tzw. recydywa), tj. prowadzenie działalności polegającej na zagospodarowaniu odpadów (zbieranie, przetwarzanie odpadów) z naruszeniem warunków posiadanych decyzji bądź w przypadku ich braku. Aktualnie odnotowuje się coraz więcej przypadków zbierania odpadów celem ich przetworzenia (w przypadku posiadania instalacji do przetwarzania odpadów lub planowania wybudowania takiej instalacji) lub przekazania kolejnemu posiadaczowi – a w konsekwencji porzucenie tych odpadów i wykreślenie działalności z CEIDG lub KRS. Przybywa przypadków tzw. recydywy stwierdzanych przez WIOŚ naruszeń w trakcie kontroli tych samych podmiotów (zanim wykreślą działalność). W efekcie często wymierzanie administracyjnych kar pieniężnych jest nieskuteczne ze względu na zbyt niskie kwoty kar (zbyt mało odstraszające dla przedsiębiorców) lub długie procedury administracyjno-sądowe. Konieczne jest zatem wprowadzenie bardziej restrykcyjnych sankcji, jak wstrzymanie działalności.

Kolejnym nowym instrumentem prawnym, którego celem jest ograniczenie procederu gospodarowania odpadami w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami jest wprowadzenie (w przypadku zbierania odpadów niebezpiecznych oraz odzysku odpadów poprzez wypełnianie terenów niekorzystnie przekształconych) w art. 41b nowego obowiązku posiadania przez posiadacza odpadów tytułu prawnego wyłącznie w formie prawa własności

do terenu, na którym dokonywane jest gospodarowanie odpadami. Konsekwentnie do tego przepisu został dodany obowiązek dołączenia do wniosku o wydanie zezwolenia na zbieranie odpadów i zezwolenia na przetwarzanie odpadów (art. 42 ust. 4b) dokumentu potwierdzającego prawo własności gospodarującego odpadami do terenu, na którym będą zbierane odpady niebezpieczne lub na którym będą przetwarzane odpady przez wypełnianie terenów niekorzystnie przekształconych. Wprowadzenie obowiązku posiadania na własność terenu, na którym będzie prowadzona działalność dotycząca gospodarowania odpadami, stanowi jeden z postulatów samorządów związanych z notowanymi przypadkami nielegalnego gospodarowania odpadami. Jednocześnie działania te często powiązane są z przetwarzaniem odpadów poza instalacjami i urządzeniami poprzez wypełnianie terenów niekorzystnie przekształconych oraz zbieraniem odpadów niebezpiecznych, a ich potencjalne oddziaływanie na środowisko oraz na zdrowie i życie ludzkie jest najwyższe. Należy podkreślić, że zdarzają się przypadki, gdy wyegzekwowanie wykonania obowiązku usunięcia odpadów bywa bardzo trudne, w szczególności, gdy nie można zidentyfikować posiadacza odpadów, nie można wszcząć wobec niego postępowania egzekucyjnego lub egzekucja okazała się bezskuteczna. Zatem, w tego rodzaju sytuacjach, obowiązek posiadania na własność terenu, na którym będzie prowadzona gospodarka odpadami, przynajmniej w zakresie prowadzenia zbierania odpadów niebezpiecznych i wypełniania terenów niekorzystnie przekształconych, jest rozwiązaniem mającym na celu poprawienie efektywnego egzekwowania obowiązujących przepisów, jak również obowiązków wynikających z prawomocnych decyzji administracyjnych.

Z uwagi na konieczność zminimalizowania ryzyka związanego z porzuceniem odpadów, zwłaszcza odpadów niebezpiecznych mogących stanowić realne ryzyko zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, w niniejszym projekcie ustawy w art. 42 ust. 1 pkt 4 i ust. 2 pkt 5 oprócz istniejącego obowiązku wskazania przez posiadacza odpadów we wniosku o wydanie zezwolenia na zbieranie odpadów miejsca i sposobu magazynowania oraz rodzaju magazynowanych odpadów dodano obowiązek przedstawienia dodatkowych informacji. Przedmiotowe informacje dotyczą wskazania maksymalnej masy poszczególnych rodzajów odpadów i maksymalnej łącznej masy wszystkich rodzajów odpadów, która jednocześnie może być magazynowana, wraz ze wskazaniem całkowitej pojemności (wyrażonej w Mg) instalacji lub innych miejsc magazynowania odpadów. Analogicznie informacje będzie zawierało zezwolenie na zbieranie oraz zezwolenie na przetwarzanie odpadów (art. 43 ust. 1 pkt. 4 i ust. 2 pkt. 5). Jednocześnie do obu wniosków wymagane będzie dołączenie dokumentu potwierdzającego ustanowienie zabezpieczenia roszczeń (dodanie w art. 42 ust. 4a). Ponadto do wniosku o zezwolenie na zbieranie odpadów niebezpiecznych oraz do wniosku

o zezwolenie na przetwarzanie odpadów przez wypełnianie terenów niekorzystnie przekształconych posiadacz odpadów będzie dołączać dokument potwierdzający prawo własności do terenu (art. 42 ust. 4b).

Dodano w przypadku ubiegania się o zezwolenie lub pozwolenie na gospodarowanie odpadami do wniosku wymaga się dołączenia zaświadczenia o niekaralności propozycja wprowadzenia do art. 42 ust. 1 i ust. 2).

W art. 47 ust. 5 wprowadzono doprecyzowanie przez dodanie obowiązku określania przez organ właściwy w decyzji o cofnięciu decyzji terminu usunięcia odpadów i skutków prowadzonej działalności. W wyniku analizy decyzji o cofnięciu decyzji – zezwoleń na gospodarowanie odpadami – odnotowano dosyć powszechny brak określania terminu usunięcia odpadów zmagazynowanych w wyniku prowadzonej działalności, co w efekcie prowadzi do poczucia bezkarności przedsiębiorcy, któremu cofnięto zezwolenie.

Wprowadzenie na etapie uzyskiwania zezwolenia na przetwarzanie odpadów oraz zezwolenia na zbieranie odpadów obowiązku ustanawiania zabezpieczenia roszczeń jest rozwiązaniem, które ma na celu znaczące zmniejszenie liczby występowania opisanych wyżej problemów w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami w przyszłości. Zatwierdzenie wysokości i formy zabezpieczenia roszczeń będzie następowało w zezwoleniu. Zabezpieczenie roszczeń będzie obejmowało nie tylko miejsca, w których odbywa się gospodarowanie odpadami, uregulowane zezwoleniem na zbieranie odpadów lub zezwoleniem na przetwarzanie odpadów, ale również inne miejsca działalności danego posiadacza odpadów - również poza miejscem objętym ww. zezwoleniami. Ustanawiane byłoby ono na wypadek konieczności pokrycia kosztów wykonania zastępczego w postępowaniu egzekucyjnym poniesionych w celu usunięcia odpadów i ich zagospodarowania lub skutków prowadzonej działalności polegającej na zbieraniu lub przetwarzaniu odpadów (art. 48a). Przedmiotowy obowiązek nie dotyczyłby odpadów obojętnych, a jedynie tych odpadów, którymi nieprawidłowe gospodarowanie odpadami mogłyby spowodować ryzyko dla zdrowia i życia ludzi oraz środowiska.

W art. 48a szczegółowo określono, jakie koszty mogą zostać pokryte z wykorzystaniem ustanowionego zabezpieczenia roszczeń oraz formę, jaką może mieć przedmiotowe zabezpieczenie i miejsce jego składania. Nałożono również na posiadacza odpadów obowiązek utrzymywania ustanowionego zabezpieczenia roszczeń przez okres obowiązywania zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie i po zakończeniu obowiązywania tego zezwolenia, do czasu uzyskania decyzji o zwrocie depozytu wraz z odsetkami lub o zwrocie gwarancji bankowej, gwarancji ubezpieczeniowej lub umowy ubezpieczenia w przypadku nie podjęcia działalności przez posiadacza odpadów albo wykonania przez posiadacza odpadów wszystkich obowiązków związanych z usunięciem odpadów i skutków prowadzonej działalności.

Na podstawie art. 48a ust. 10 właściwy organ będzie mógł cofnąć zezwolenie na zbieranie lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów, a w przypadku zakończenia obowiązywania zezwolenia – wszcząć egzekucję wykonania obowiązku projektowanej ustawy w razie stwierdzenia, że posiadacz odpadów, wbrew obowiązkowi, nie utrzymuje ustanowionego zabezpieczenia roszczeń.

Projektowane przepisy zapewniają posiadaczom odpadów dopisanie odsetek od depozytu, po potrąceniu kosztów prowadzenia rachunku bankowego, na którym jest przechowywany depozyt, do sumy depozytu i ich zwrot wraz z depozytem. Posiadacz odpadów mógłby również otrzymać zwrot odsetek po zakończeniu roku kalendarzowego, za który przysługują, na podstawie złożonego wniosku, w terminie 14 dni od jego złożenia.

Część depozytu wraz z odsetkami podlegałaby również zwrotowi w przypadku obniżenia wysokości ustanowionego zabezpieczenia roszczeń w formie depozytu, wynikającego ze zmiany zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów. O zwrocie części depozytu wraz z odsetkami mógłby orzec właściwy organ, w drodze decyzji.

W art. 194 dodana została sankcja za nieutrzymywanie zabezpieczenia roszczeń (naruszenie zagrożone administracyjną karą pieniężną). Natomiast art. 194a wskazuje, że w przypadku wymierzenia po raz kolejny administracyjnej kary pieniężnej, o której mowa w art. 194 ust. 4 i 5, wysokość tej kary będzie w dwukrotnej jej wysokości. Stanowi to wzmocnienie sankcji dla podmiotów, które wielokrotnie naruszają przepisy z zakresu gospodarki odpadami.

Zmiana art. 168 wynika z dodania art. 48a (decyzje związane z zabezpieczeniem roszczeń), które zawierają nowe zadania samorządu województwa jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

W art. 46 ust. 1a–1g wprowadzono nowe podstawy odmowy wydania przez organ właściwy decyzji na gospodarowanie odpadami w przypadku stwierdzenia naruszeń przepisów dot. gospodarki odpadami przez podmiot wnioskujący – tzw. „wilczy bilet”. Przesłanka ta dotyczy osób fizycznych, które zostały skazane prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo przeciwko środowisku. Jest to nowa przesłanka odmowy wydania decyzji administracyjnej na zbieranie lub przetwarzanie odpadów. W stosunku do osób prawnych lub jednostek organizacyjnych ustawa wprowadza zakaz wydania powyższych zezwoleń, jeżeli wspólnik, udziałowiec, akcjonariusz lub członek zarządu:

- 1) został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo przeciwko środowisku

- 2) był współnikiem, udziałowcem, akcjonariuszem lub członkiem zarządu innego przedsiębiorcy lub przedsiębiorcą będącym osobą fizyczną, w stosunku do którego wydano decyzję o cofnięciu zezwolenia.

Wprowadzono również przepisy umożliwiające właściwemu organowi odmówić wydania zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów przedsiębiorcy będącemu osobą prawną lub jednostką organizacyjną albo przedsiębiorcy będącemu osobą fizyczną, który został trzykrotnie ukarany za naruszenie niektórych przepisów ustawy o odpadach oraz ustawy o Państwowej Straży Pożarnej.

Powyższa propozycja ma na celu czasowe wykluczenie z rynku usług związanych z gospodarką odpadami osób fizycznych lub prawnych które postępowaly z odpadami w sposób stwarzający zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi lub dla środowiska.

Zmiana w art. 41 ma na celu przeniesienie uprawnień starostów do wydawania decyzji odpadowych do innych organów ochrony środowiska. Niejednokrotnie starostwa wydawały decyzje na zbieranie odpadów pomimo zawiadomienia przez Inspekcję Ochrony Środowiska o nielegalnym przywozie z zagranicy i magazynowaniu odpadów bez weryfikacji wymogów ppoż. Powyższe postępowanie pokazuje słabość tego szczebla decyzyjnego i powoduje poważne konsekwencje z tym związane.

W załączniku 6 określono sposób obliczania administracyjnej kary pieniężnej. Wysokość administracyjnej kary pieniężnej oblicza się mnożąc domyślną objętość bryły zgromadzonych odpadów przez stawkę za 1 [m³] zgromadzonych odpadów. Dla odpadów niebezpiecznych ustalono przybliżony podwójny koszt górnej jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie 1 Mg odpadów na składowisku (art. 290 ustawy – Prawo ochrony środowiska). Dla odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne ustalono połowę stawki przyjętej dla odpadów niebezpiecznych. Dla odpadów obojętnych spełniających wymagania, o których mowa w załączniku nr 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz. U. poz. 1277) ustalono trzy krotnie mniejszą stawkę niż dla odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne ze względu na niskie oddziaływanie odpadów obojętnych na środowisko.

W art. 2 zaproponowano zmiany w ustawie o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów.

Proponowana zmiana wprowadza obowiązek pozyskania przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska informacji od Państwowej Straży Pożarnej (PSP) na temat funkcjonowania instalacji odbiorcy odpadów przed wydaniem zezwolenia na przywóz odpadów do Polski. Negatywna opinia PSP dot. zakładu przetwarzania odpadów będzie mogłaby przełożyć się na sprzeciw wobec planowanego przywozu odpadów do danej

instalacji zgodnie z art. 12 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. tj. w sytuacji kiedy planowane przemieszczanie lub odzysk odpadów nie byłyby zgodne z przepisami krajowymi w zakresie ochrony środowiska, porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub ochrony zdrowia.

Dodano zmianę w zakresie przedstawienia informacji na temat ilości i sposobu zagospodarowania odpadów wytwarzanych w związku z przetwarzaniem sprowadzonych odpadów, co pozwoli na dokładniejsze śledzenie sposobu zagospodarowania odpadów powstałych wskutek przetwarzania odpadów przywiezionych do Polski, a w konsekwencji może przełożyć się na zgromadzenie dowodów pozwalających Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska na zgłoszenie ewentualnego sprzeciwu wobec przywozu odpadów do Polski opartego na jednej z przesłanek wymienionych w art. 12 rozporządzenia 1013/2006.

Ponadto zmiana ww. ustawy wprowadza całkowity zakaz przywozu do kraju odpadów w celu unieszkodliwiania. Dotychczas ww. regulacja z pewnymi wyjątkami była przedmiotem rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie rodzajów odpadów, których przywóz w celu unieszkodliwiania jest zabroniony (Dz. U. Nr 119, poz. 769). Nie ma jednak merytorycznych podstaw, dla których krajowe spalarnie odpadów miałyby optymalizować koszty funkcjonowania poprzez spalanie odpadów z zagranicy (w tym odpady pochodzące nawet z innych kontynentów, co jest bardzo źle odbierane przez opinię publiczną).

Ponadto, projekt ustawy zawiera całkowity zakaz przywozu do Polski odpadów komunalnych oraz odpadów powstających z przetwarzania odpadów komunalnych.

W art. 3 wprowadzono zmiany w związku z nasilającymi się naruszeniami w gospodarce odpadami, w szczególności gdy odpady wykorzystywane są poza instalacjami np. do wypełniania wyrobisk kruszyw naturalnych, w obszarze rekultywacji składowisk oraz nieczynnych żwirowni. Zatem konieczne jest nadanie inspektorom ochrony środowiska uprawnień eksperckich służących możliwości natychmiastowego określenia rodzaju odpadów bez przeprowadzania badań laboratoryjnych. W tym celu zaproponowano zmiany w art. 9 ust. 2 poprzez dodanie pkt 10 w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska pozwalający inspektorom na określenie składu morfologicznego odpadów w oparciu o wiedzę ekspercką. Praktyka pokazuje, że do analizy sensorycznej nie jest potrzebna wiedza specjalistyczna ani akredytacja. Odróżnienie tworzywa sztucznego, metalu czy tekstyliów od gruzu betonowego, ceglanego czy też ziemi, podobnie jak rozpoznanie odpadów zmieszanych czy biodegradowalnych jest możliwe na podstawie prostej obserwacji sensorycznej.

W art. 4, 5 i 7 zaproponowano również zmiany w przepisach ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy z dnia 6 września 2001 roku o transporcie drogowym mające na celu uzupełnienie uprawnień Policji i innych organów (ITD.) poprzez dopisanie kolejnej kompetencji. Umożliwi to służbom, które kontrolują transport drogowy, sprawdzanie spełniania przez transportujących odpady wymagań określonych w ustawie o odpadach. Ponadto proponuje się rozszerzyć katalog naruszeń (Załącznik nr 3 do ustawy o transporcie drogowym), co umożliwi karanie dotychczas działających nielegalnie czy bezkarnie przewoźników odpadów.

W art. 6 zaproponowano zmianę przepisów kodeksu karnego poprzez nadanie statusu przestępstwa naruszeniom zakazów dotyczących gospodarowania odpadami, w przypadku gdy podmiot podejmuje działania zmierzające do wydłużenia postępowania (odwołanie, zaskarżenie decyzji) i niezależnie od wszczętych postępowań administracyjnych kontynuuje działalność, która nabiera charakteru działalności przestępczej, proponując objęcie karami podmioty zbierające odpady. Zmiana ta ma na celu ograniczenie działań nielegalnych wobec podmiotów zbierających poprzez wzmocnienie sankcji.

W art. 8 wprowadzono zmiany do ustawy – Prawo ochrony środowiska poprzez rozszerzenie w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Rozwiązanie to wzmacnia sankcje za niewłaściwe postępowanie z odpadami, w tym działanie wbrew przepisom przeciwpożarowym, w konsekwencji ma zapobiegać pożarom miejsc składowania i magazynowania odpadów.

W art. 9 zaproponowano zmiany ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, mające na celu zrównanie opłaty administracyjnej za wydanie decyzji Głównego Inspektora Ochrony Środowiska na jednokrotne i wielokrotne przemieszczenie odpadów (obecnie 708 zł i 1411 zł) oraz podwyższenie stawki do dziesięciokrotności dotychczasowej opłaty za wydanie zezwolenia na wielokrotne przemieszczenia odpadów, tj. do 14 000 zł. Zmiana przyczyni się do obniżenia opłacalności przywozu odpadów do Polski i w konsekwencji – zmniejszenia masy odpadów przywożonych w celu odzysku. Obecna wysokość opłaty jest znacząco niższa w porównaniu do opłat za wydawanie analogicznych zezwoleń w innych krajach Unii Europejskiej.

Art. 10 określa zasady stosowania przepisów o karach pieniężnych do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Dodanie tego artykułu ma na celu uzyskanie jednolitej interpretacji w skali kraju przepisów dotyczących wysokości kar pieniężnych oraz pozwoli na zakończenie postępowań administracyjnych wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej w zakresie stwierdzonych naruszeń.

W art. 11 wskazano, że wydane przed dniem wejścia w życie ustawy zezwolenia na zbieranie odpadów niebezpiecznych lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów polegające na odzysku odpadów przez wypełnianie terenów niekorzystnie przekształconych zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane, w przypadku gdy nie spełniają warunku dotyczącego gospodarowania odpadami na terenie, którego właścicielem jest posiadacz odpadów gospodarujący tymi odpadami.

Art. 11 wskazuje, że posiadacze odpadów, którzy w dniu wejścia w życie ustawy posiadają zezwolenia na zbieranie, zezwolenia na przetwarzanie odpadów lub zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów wydane na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach w dotychczasowym brzmieniu będą obowiązani do ustanowienia zabezpieczenia w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów ustawy. W przypadku gdy posiadacz odpadów nie dopełni tego obowiązku, jego zezwolenie na zbieranie, zezwolenie na przetwarzanie odpadów lub zezwolenie na zbieranie i przetwarzanie odpadów wygaśnie.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z 14 dni od dnia ogłoszenia z wyjątkiem przepisów dotyczących wymogu prowadzenia wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania odpadów, które wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji.

Nie zachodzi konieczność przedkładania projektu ustawy właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji oraz uzgodnienia.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Naczelnik Wydziału
Lukasz Turowski

Zastępca Dyrektora
Departamentu Gospodarki Odpadami

Bogusława Brzdąkiewicz

MINISTER ŚRODOWISKA

Henryk Kowalczyk

POWESZCZONIE STANU

Stanisław Masurak